

LA SUPERVIVÈNCIA NACIONAL DE CATALUNYA ESTÀ AMENACADA COM GAIREBÉ MAI, POTSER

Jordi Badia

Periodista

Entre ser espanyol o ser d'Espanya

Es dona per segur que va ser Josep Pla qui ho va observar amb la precisió del murri: “El que més s’assembla a un espanyol de dretes és un espanyol d’esquerres.” Encara que, en pronunciar-la, a Pla no el deuria moure cap vel·lutat separatista, la sentència em sembla prou contundent i reveladora per copsar de quin mal han de morir els catalans mentre Espanya sigui alhora una realitat entranyable i un jou polític. L’observació de Pla és ben precisa, però trobo que és matisable, perquè entre un espanyol de dretes i un espanyol d’esquerres encara hi ha una diferència substancial, per bé que la substància que els divideix ens acabi duent al mateix cap de carrer, i és que mentre per a la dreta espanyola Catalunya és d'Espanya per dret de conquesta, per a l'esquerra espanyola Catalunya és Espanya i no se'n parli més.

NO OBSTANT AIXÒ, QUE ELS uns considerin que Catalunya és d'Espanya i que els altres creguin que Catalunya és Espanya sí que, a l'hora de negociar, introdueix un matis que no és del tot negligible i que, segons com, explica per què resulta més fàcil discutir-se i entendre's amb la dreta espanyola que no pas fer-ho amb l'esquerra. Perquè en el fet de considerar Catalunya un país conquerit hi

LLUÍS ROMERO

Catalunya cabria dins d'una Espanya de tall federal. Però tant se val de quina estructura parlem. El problema no és de manca de models sinó de voluntat política

ha implícitament acceptat el fet diferencial català, un aspecte que no es dona amb l'esquerra que entén que la diversitat només serveix per explicar i reforçar la unitat; és allò del multiculturalisme i el cosmopolitisme i altres giragonses. És ben eloqüent tot el debat obert que hi ha aquestes setmanes sobre el futur del PSOE i les relacions amb el PSC i les genuflexions que ha de fer Carme Chacón.

DE TOTA MANERA, TAMPOC cal entusiasmar-s'hi perquè l'únic que vol dir és que mentre el mastegot de la dreta el veus a venir, el de l'esquerra només el notes quan te'l claven i que en un i altre cas tots els tractats s'acaben sempre en paper mullat i amb un “¡Viva España!”.

ELS ESPANYOLS NOTENEN remei, i és probable que els catalans tampoc. L'Espanya de les autonomies ha estat un fracàs. Uns ho veien a venir i els altres ho van assumint, ni que sigui arrossegant els peus. Per inviabilitat política, primer, i per insostenibilitat econòmica, finalment. La qüestió és que s'obre un període de reflexió obligada per les circumstàncies. Ara: les conseqüències són imprevisibles i val més no fer-s'hi massa il·lusions, no fos cas.

CATALUNYA CABRIA DINS d'una Espanya de tall federal. L'encaix de mai acabar de Catalunya a Espanya es podria resoldre amb una estructura de tipus federal, és clar. Probablement, la fórmula més idònia seria la confederal, en què, molt simplificadament, les parts acorden unir-se en un tot, més que no pas la federal, en què és el tot qui acorda dividir-se en unes quantes parts. Voldria dir que Catalunya negociaria amb Espanya des d'un mateix estadi quines competències comparteixen i quines es reserven en exclusiva. Però tant se val de quina estructura parlem, perquè el problema no és de manca de models o de fórmules d'organització, que n'hi ha a granel, sinó de voluntat política.

EL FET DIFERENCIAL DE Catalunya és el que és. Hi ha al darrere raons històriques, culturals i lingüístiques que l'expliquen completament. També hi ha un sentiment i una voluntat que, amb més força o menys, s'ha anat expressant prou vivament i que fa que en ple segle XXI encara n'estiguem parlant. Si aquest fet diferencial no s'ha pogut ajustar dins d'Espanya, no ha estat pas perquè els catalans no s'hi hagin posat bé o els espanyols no ho hagin provat ni que fos a cops de sabre. La raó és que els catalans no s'han deixat dissoldre mai del tot.

SI ALGUN ASPECTE POSITIU hi ha avui és que les relacions entre Espanya i Catalunya van acostant-se a un punt de no retorn. La supervivència nacional de Catalunya està amenaçada com gairebé mai, potser. Mentre és segur que Espanya no cedirà en el seu objectiu de diluir Catalunya, no és gens clar que els catalans tinguin prou força i coratge per plantar-se.